

Τετάρτη 9 Μαρτίου 2016

P8_TA(2016)0082

Συμφωνία για τον καπνό (συμφωνία PMI)**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 σχετικά με τη συμφωνία για τον καπνό (συμφωνία PMI) (2016/2555(RSP))**

(2018/C 050/04)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη συμφωνία για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και των παραποιημένων προϊόντων και γενική απαλλαγή, της 9ης Ιουλίου 2004, μεταξύ αφενός της Philip Morris International (PMI) και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών, και αφετέρου της Ένωσης και των κρατών μελών της,
 - έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ ⁽¹⁾,
 - έχοντας υπόψη τη σύμβαση-πλαίσιο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τον έλεγχο του καπνού («ΣΠΕΚ της ΠΟΥ») και το πρωτόκολλο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού που εγκρίθηκε κατά την πέμπτη σύνοδο της διάσκεψης των μερών και το οποίο επισυνάπτεται στη ΣΠΕΚ της ΠΟΥ με την απόφαση FCTC/COP5(1) της 12ης Νοεμβρίου 2012,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2015, για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού της σύμβασης-πλαισίου της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τον έλεγχο του καπνού, όσον αφορά τις διατάξεις του πρωτοκόλλου οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου V του μέρους III της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COM(2015)0193),
 - έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 24ης Φεβρουαρίου 2016, με τίτλο «Technical assessment of the experience made with the Anti-Contraband and Anti-Counterfeit Agreement and General Release of 9 July 2004 among Philip Morris International and affiliates, the Union and its Member States» («Τεχνική αξιολόγηση της εμπειρίας που αποκτήθηκε με τη συμφωνία για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και των παραποιημένων προϊόντων και γενική απαλλαγή, της 9ης Ιουλίου 2004, μεταξύ αφενός της Philip Morris International και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών, και αφετέρου της Ένωσης και των κρατών μελών της») (SWD(2016)0044),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 11ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τις συνέπειες της συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας, των κρατών μελών και της Philip Morris για την εντατικοποίηση της καταπολέμησης της απάτης και του λαθρεμπορίου τσιγάρων και την πρόοδο που σημειώνεται στην εφαρμογή των συστάσεων της Εξειδικευμένης Επιτροπής του Κοινοβουλίου για το Κοινοτικό Σύστημα Διαμετακόμισης ⁽²⁾,
 - έχοντας υπόψη την ερώτηση προς την Επιτροπή σχετικά με τη συμφωνία για τον καπνό (συμφωνία PMI) (O-000010/2016 — B8-0109/2016),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 128 παράγραφος 5 και το άρθρο 123 παράγραφος 4 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της Επιτροπής, και ότι το παράνομο εμπόριο προϊόντων καπνού, ιδίως η λαθραία διακίνηση και παραποίηση τσιγάρων, κοστίζει στους προϋπολογισμούς των κρατών μελών και της ΕΕ, σύμφωνα με μια συντηρητική εκτίμηση, περισσότερα από 10 δισεκατομμύρια EUR σε απώλειες από τα δημόσια έσοδα ετησίως·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η λαθραία διακίνηση προϊόντων καπνού αποτελεί σοβαρό έγκλημα που συμβάλλει στη χρηματοδότηση άλλων διεθνών οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, περιλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών και όπλων, και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τρομοκρατικών ομάδων·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κύριος στόχος της συμφωνίας PMI είναι να μειωθεί η διάδοση του λαθρεμπορίου προϊόντων PMI στην παράνομη αγορά καπνού της ΕΕ·

⁽¹⁾ ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ C 227 Ε της 4.9.2008, σ. 147.

Τετάρτη 9 Μαρτίου 2016

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμφωνία PMI πρόκειται να λήξει στις 9 Ιουλίου 2016·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τεχνική αξιολόγηση της συμφωνίας PMI από την Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτός ο κύριος στόχος έχει όντως επιτευχθεί, αλλά ταυτόχρονα θέτει υπό αμφισβήτηση την αιτιώδη συνάφεια αυτού του αποτελέσματος και επισημαίνει ότι αυτή η μείωση του λαθρεμπορίου προϊόντων PMI δεν έχει οδηγήσει σε συνολική μείωση του αριθμού των παράνομων προϊόντων στην αγορά της ΕΕ·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι από τη συμφωνία PMI έχουν προκύψει, για τα δημόσια έσοδα, οικονομικά οφέλη ύψους περίπου 1 δισεκατομμυρίου USD σε ετήσιες πληρωμές και 68,2 εκατομμυρίων EUR σε πληρωμές κατάσχεσης, κατανεμημένα μεταξύ της Επιτροπής (περίπου 10 %) και των κρατών μελών (περίπου 90 %)· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με το πώς τα κράτη μέλη έχουν δαπανήσει τα έσοδα που δημιουργήθηκαν δυνάμει αυτής της συμφωνίας·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο το νομικό πλαίσιο όσο και το περιβάλλον της αγοράς του παράνομου εμπορίου καπνού έχουν υποστεί ουσιαστική αλλαγή από τη στιγμή που υπογράφηκε η συμφωνία, ιδιαίτερα όσον αφορά την αυξημένη παρουσία τσιγάρων χωρίς εμπορικό σήμα, που συχνά αναφέρονται ως «cheap whites» («φθηνά λευκά» τσιγάρα), και την ανάπτυξη του νέου τομέα των πωλήσεων υγρής νικοτίνης για ηλεκτρονικά τσιγάρα·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποθέσεις C-358/14 Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-477/14 Pillbox 38 (UK) Limited και C-547/14 Philip Morris Brands SARL και άλλοι, με τις οποίες προσβάλλεται η οδηγία 2014/40/ΕΕ, εκκρεμούν ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ και θα πρέπει να αποσυρθούν από τους εν λόγω κατασκευαστές προϊόντων καπνού το συντομότερο δυνατόν·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή έχει δεσμευτεί όσον αφορά την κύρωση του πρωτοκόλλου της ΣΠΕΚ της ΠΟΥ με στόχο την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού, γεγονός το οποίο αποτελεί σημαντικό βήμα για την ενίσχυση του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει την υποχρέωση να καλέσει τρίτες χώρες να κυρώσουν το πρωτόκολλο·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το λαθρεμπόριο καπνού υπονομεύει τις πολιτικές της ΕΕ για τη δημόσια υγεία, διότι τα παράνομα προϊόντα καπνού είναι διαθέσιμα — και στους νέους — συχνά με σημαντική παράνομη έκπτωση τιμής· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παραποιημένα τσιγάρα όχι μόνο παρασκευάζονται και εισάγονται παράνομα αλλά και περιέχουν άγνωστα συστατικά, πράγμα που συνιστά σοβαρό κίνδυνο για την υγεία·
1. εκφράζει την ικανοποίησή του για το πρωτόκολλο της ΣΠΕΚ της ΠΟΥ για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού, και ζητεί να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν η διαδικασία κύρωσης·
 2. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόταση της Επιτροπής να κυρωθεί το πρωτόκολλο, καθώς και για τη δέσμευσή της να καλέσει τα κράτη μέλη και τρίτες χώρες να το κυρώσουν· σημειώνει ότι μέχρι σήμερα 15 χώρες έχουν κυρώσει το πρωτόκολλο, περιλαμβανομένων πέντε κρατών μελών της ΕΕ, και ότι η ΕΕ ετοιμάζεται επί του παρόντος να το κυρώσει·
 3. προτρέπει την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την ταχεία κύρωση του πρωτοκόλλου· πιστεύει, ωστόσο, ότι η ανανέωση της συμφωνίας θα στείλει αρνητικό και αντιπαραγωγικό μήνυμα στις τρίτες χώρες ότι η ΕΕ διατηρεί ανάρμοστες σχέσεις με την καπνοβιομηχανία, μολονότι το πρωτόκολλο απαγορεύει ρητά τέτοιου είδους σχέσεις·
 4. εκφράζει την πεποίθησή του ότι η ανανέωση της συμφωνίας PMI μπορεί να μην είναι συμβατή με τις υποχρεώσεις της ΕΕ δυνάμει του άρθρου 5.3 της ΣΠΕΚ της ΠΟΥ, γεγονός που θα μπορούσε να βλάψει τη φήμη της ΕΕ ως ηγετικής δύναμης στον έλεγχο του καπνού·
 5. επισημαίνει ότι σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 5.3 της ΣΠΕΚ της ΠΟΥ υπάρχει θεμελιώδης και ασυμβίβαστη αντίθεση μεταξύ των συμφερόντων της καπνοβιομηχανίας και των συμφερόντων της πολιτικής δημόσιας υγείας·
 6. εκφράζει την ικανοποίησή του για την έγκριση της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ («οδηγία για τα προϊόντα καπνού»)· τονίζει ότι η οδηγία για τα προϊόντα καπνού προβλέπει ήδη μια νομική απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες καπνού εισάγουν και διατηρούν ένα σύστημα παρακολούθησης και εντοπισμού το οποίο για τα τσιγάρα και τα στριφτά τσιγάρα πρέπει να εφαρμόζεται από τις 20 Μαΐου 2019 και για τα άλλα προϊόντα καπνού από τις 20 Μαΐου 2024·

Τετάρτη 9 Μαρτίου 2016

7. τονίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει άμεσα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει την πλήρη μεταφορά της οδηγίας για τα προϊόντα καπνού στο εθνικό δίκαιο όλων των κρατών μελών· σημειώνει ότι αρκετά κράτη μέλη έχουν δηλώσει ανεπίσημα στην Επιτροπή ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο· καλεί την Επιτροπή να παράσχει πλήρη ενημέρωση σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, μετά τη λήξη της προθεσμίας στις 20 Μαΐου 2016·

8. υπενθυμίζει ότι τον Μάιο 2015, η Επιτροπή υποσχέθηκε να παρουσιάσει την αξιολόγηση της συμφωνίας με την PMI το συντομότερο δυνατόν· τονίζει ότι η Επιτροπή ανέβαλε αρκετές φορές τη δημοσίευση της αξιολόγησης, και ότι τελικά αυτή δημοσιεύτηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2016, μία ημέρα πριν από συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Κοινοβουλίου· εκφράζει την ακλόνητη πεποίθηση ότι η καθυστέρηση της δημοσίευσης συνιστά σοβαρή παράλειψη της Επιτροπής όσον αφορά τις υποχρεώσεις της στον τομέα της διαφάνειας, τόσο έναντι του Κοινοβουλίου όσο και έναντι των πολιτών, με αποτέλεσμα να υπονομεύεται η ικανότητα του Κοινοβουλίου να διατυπώσει εγκαίρως τη θέση του σχετικά με αυτό το πολύπλοκο και λεπτό ζήτημα·

9. λαμβάνει υπό σημείωση την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η συμφωνία PMI έχει όντως σημειώσει πλήρη επιτυχία στον στόχο της μείωσης της διάδοσης του λαθρεμπορίου προϊόντων PMI στην παράνομη αγορά καπνού της ΕΕ, όπως προκύπτει από τη μείωση κατά περίπου 85 % του όγκου των κατασχθέντων γνήσιων τσιγάρων PMI από τα κράτη μέλη από το 2006 έως το 2014· σημειώνει, παρόλα αυτά, ότι η Επιτροπή θέτει υπό αμφισβήτηση την αιτιώδη συνάφεια του αποτελέσματος αυτού, και τονίζει επίσης το γεγονός ότι η μείωση του λαθρεμπορίου προϊόντων PMI δεν οδήγησε σε συνολική μείωση του αριθμού παράνομων προϊόντων στην αγορά της ΕΕ· σημειώνει ότι το λαθρεμπόριο που αφορά λαθραίως διακινούμενα προϊόντα μεγάλων κατασκευαστών αντικαθίσταται όλο και περισσότερο από άλλα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των τσιγάρων χωρίς εμπορικό σήμα («φθηνά λευκά») που συνήθως παράγονται σε τρίτες χώρες·

10. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) χρηματοδοτείται εν μέρει από ετήσιες πληρωμές από τη βιομηχανία καπνού, όπως αναφέρεται στις συμφωνίες για τον καπνό, δεδομένου ότι αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων·

11. τονίζει ότι η συμφωνία PMI, κατά την αρχική σύναψή της το 2004, ήταν ένα καινοτόμο και αποτελεσματικό εργαλείο για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου καπνού, αλλά τονίζει ότι από τότε έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές στην αγορά και το ρυθμιστικό περιβάλλον· τονίζει ότι η συμφωνία δεν εξετάζει ουσιώδη χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου καπνού σήμερα, ιδίως το γεγονός ότι το εν λόγω εμπόριο αποτελείται πλέον σε σημαντικό βαθμό από «παράνομα λευκά» τσιγάρα· θεωρεί συνεπώς ότι όλα τα στοιχεία που καλύπτονται από τη συμφωνία με την PMI θα περιλαμβάνονται στο νέο νομικό πλαίσιο που αποτελείται από την οδηγία για τα προϊόντα καπνού και από το πρωτόκολλο της ΣΠΕΚ της ΠΟΥ·

12. καταλήγει συνεπώς στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία με την PMI δεν θα πρέπει να ανανεωθεί, να παραταθεί ή να τεθεί υπό αναδιαπραγμάτευση· ζητεί από την Επιτροπή να μην την ανανεώσει ούτε να την επεκτείνει ή να την αναδιαπραγματευτεί μετά την τρέχουσα ημερομηνία λήξης·

13. καλεί την Επιτροπή να θέσει σε εφαρμογή, σε επίπεδο ΕΕ και μέχρι την ημερομηνία λήξης της συμφωνίας PMI, όλα τα αναγκαία μέτρα για την παρακολούθηση και τον εντοπισμό των προϊόντων καπνού PMI, και να προσφύγει στη δικαιοσύνη για τυχόν παράνομες κατασχέσεις προϊόντων του εν λόγω κατασκευαστή μέχρις ότου όλες οι διατάξεις της οδηγίας για τα προϊόντα καπνού είναι πλήρως εκτελεστές, ούτως ώστε να μην υπάρχει ρυθμιστικό κενό μεταξύ της λήξης της συμφωνίας PMI και της έναρξης ισχύος της οδηγίας για τα προϊόντα καπνού και της ΣΠΕΚ·

14. καλεί την PMI να συνεχίσει να εφαρμόζει τις διατάξεις περί παρακολούθησης και εντοπισμού καθώς και δέουσας επιμέλειας («γνωρίστε τον πελάτη σας») που περιέχονται στην παρούσα συμφωνία, ανεξάρτητα από το αν αυτή παραταθεί ή όχι·

15. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι τέσσερις συμφωνίες με κατασκευαστές προϊόντων καπνού δεν καλύπτουν το ζήτημα των «φθηνών λευκών» τσιγάρων· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να υποβάλει ένα σχέδιο δράσης που θα καθορίζει νέα μέτρα για την κατεπείγουσα αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος·

16. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νέο, πρόσθετο κανονισμό για τη θέσπιση ανεξάρτητου συστήματος παρακολούθησης και εντοπισμού και για την εφαρμογή διατάξεων δέουσας επιμέλειας («γνωρίστε τον πελάτη σας») για τον ακατέργαστο καπνό, τα φίλτρα και τα χαρτάκια που χρησιμοποιούνται από τη βιομηχανία καπνού, ως συμπληρωματικό εργαλείο για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και των παραποιημένων προϊόντων·

17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, και στη Γραμματεία της σύμβασης-πλαίσου της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τον έλεγχο του καπνού.